

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΡΟΞΕΝΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΡ. ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΥΡΙΝΟΥ
ΣΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΑΤΣΗ
(ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 21.11.1999)

2/4

Υπάρχουν στιγμές στην ζωή μας, όπου καλούμεθα να επιλέξουμε, εάν θα συμβιβαστούμε με μια καλόβολη και άσημη καθημερινότητα, ή εάν θα ακολουθήσουμε τον δρόμο τον τραχύ, της θυσίας και της προσφοράς, για κάποιες πανανθρώπινες αξίες. Και η στάση του ανθρώπου την ώρα της κρίσεως, καθορίζει ποιός ακολουθεί το ρεύμα της ανώνυμης μάζας και ποιός ξεπετιέται για να κατακτήσει το Πάνθεον της Αθανασίας.

Ο Κυριάκος Μάτσης γαλουχήθηκε και ανδρώθηκε με προορισμό να ενσαρκώσει τον κατ' εξοχήν ήρωα του Κυπριακού Αγώνα, τον πνευματικό ηγέτη, τον μεγάλο οραματιστή, και την στιγμή της απόφασης, απέδειξε με την στάση του το μεγαλείο της ψυχής του "αητού του Πενταδάκτυλου".

● Την ιστορική ώρα της ανθρώπινης πορείας του, ο Εθνεγέρτης στοχαστής, με πλήρη επίγνωση της φυσικής του αδυναμίας - ερωτευμένος με τη ζωή και τις χαρές που τρέφουν τις αισθήσεις του πνεύματος - ξεπετιέται με μεταφυσική δύναμη και ηρωϊσμό - απαυγασμάτα μιας φιλοσοφημένης και πλήρως ενσυνείδητης βιοθεωρίας - για να επιλέξει τον ηρωϊκό θάνατο και να ολοκληρώσει με την υπέρτατη θυσία του, την προσφορά του προς την Αξιοπρέπεια, την Ελλάδα και την Ελευθερία.

Προετοίμαζε ώριμα και συνειδητά έναν θάνατο-σύμβολο, στο τέλος μιας ζωής σύντομης από πλευράς φυσικού χρόνου, αιώνιας όμως από πλευράς μεγαλείου και τιμής.

Μετουσίωσε σε πράξη τα πιστεύω του, με την ενσυνείδητη προσφορά της ίδιας του της ζωής στο ιερό θυσιαστήριο του Ελληνικού πνεύματος ..... "Εκλεξε όσο μπορείς τον τρόπο του θανάτου σου. Ένας ωραίος θάνατος είναι συνήθως, η ευγενεστέρα πράξη της ζωής σου", έγραφε σε ένα από τα κείμενα που μας κληροδότησε.

● Και τις παραμονές της πρωτοχρονιάς του 1958, της τελευταίας πρωτοχρονιάς της γήινης πορείας του, ο Κυριάκος Μάτσης γράφει στους γονείς του, προετοιμάζοντας τους για τη μεγάλη ώρα. Το κείμενο της επιστολής του, αποτελεί μια ακόμα απόδειξη της εξελικτικής και με πλήρη επίγνωση απόφασης του να προσφέρει με τον θάνατό του, για τον Αγώνα και στον Αγώνα, ένα σύμβολο, που θα φώτιζε τα βήματα της γενιάς του, και όλων των γενιών Ελλήνων που θα ακολουθούσαν, στο δρόμο της θυσίας μέχρι την τελική δικαίωση.

Γράφει, λοιπόν προς τους γονείς του ο Κυριάκος Μάτσης: "Πιστεύουμε ότι κάθε θυσία μας δεν πηγαίνει άδικα, κι εσείς πρέπει να είστε περήφανοι για μας. Αν ο καλός θεός μας επιφυλάσσει την λαμπράν τύχην να δώσωμεν την ζωήν μας για την πατρίδα, τότε η χαρά σας πρέπει να είναι απέραντη. Δεν ξέρω αν μπορεί να ονειρευθεί ένας άνθρωπος καλύτερη τύχη από αυτή. Και δεν μπορώ να σκεφθώ γονείς που να είναι πιο περήφανοι για τα παιδιά τους, παρά τους γονείς αυτών που έπεσαν για την πατρίδα".

219

Ο Κυριάκος Μάτσης δεν ήταν μόνο ένας υπερβατικός πατριώτης, ένας εξωπραγματικός ήρωας, ήταν συγχρόνως, ένας ολοκληρωμένος πνευματικά άνθρωπος, ένας φιλοσοφημένος ανθρωπιστής, που την ίδια την ώρα της δικής του συνειδητής θυσίας, προστάτευε την ζωή των συναγωνιστών του, αλλά ακόμα, πιο συγκλονιστικό, την ζωή των μελλοντικών δολοφόνων του.

Γι' αυτό, και με την σκέψη ότι, η δική του θυσία επαρκούσε, για να εξακοντίσει το μήνυμα ότι "η ψυχή του Έλληνα της Κύπρου, για την πατρίδα, στέκει πάνω από αυτό το υπέρτατο αγαθό της ίδιας της ζωής", και ότι οι συναγωνιστές του εχρειάζετο να παραμείνουν ζωντανοί για την συνέχιση του Αγώνα, τους έστειλε έξω από το κρησφύγετο, που ήτο περικυκλωμένο από τους πάνοπλους Άγγλους. Και την ίδια την ώρα της θυσίας για την αποτίναξη του ζυγού από τον Άγγλο δυνάστη, σκέφτεται και φείδεται της ζωής των εκτελεστών της δικής του ζωής και των καταπατητών της ελευθερίας της πολυαγαπημένης του πατρίδας.

Ένα ψυχικό μεγαλείο, αντάξιο της γνήσιας ελληνοκεντρικής του παιδείας, που τον εξέλεξε ως άνθρωπο και ως ηγέτη, στην κορωνίδα του Πάνθεου των Μεγάλων Μορφών της Ελληνικής Διανόησης και Φιλοπατρίας, έτσι που να θεωρείται, χωρίς ίχνος υπερβολής, ως ο Λεωνίδας της Κύπρου.

Έτσι, περικυκλωμένος από τους κομπάρσους της δικής του ιερουργίας, έτοιμος να δρασκειώσει "τα σκαλοπάτια που παν στην Λεφτεριά", βροντοφώναξε από τα σπλάχνα της γης σ' αυτούς που τον καλούσαν να παραδοθεί: "Εάν δεν θέλετε να πολεμήσετε είναι καλύτερα να φύγετε, αν θα βγω, θα βγω πυροβολώντας!".

Το μέγεθος της ανδρείας και της απόλυτης ταύτισής του με τα ιδεώδη του Αγώνα, για τον οποίον ήτο στρατευμένη κάθε στιγμή της ζωής του, καταδεικνύεται από την στάση που ετήρησε μετά από τέσσερις ημέρες φρικτών βασανιστηρίων στα γνωστά για την αγριότητά τους ανακριτήρια της Ομορφίας. Αφού η προσπάθεια των βασανιστών απέβη άκαρπη, ο ίδιος ο Κυβερνήτης, ο περίφημος Στρατάρχης Χάρντιγκ, επισκέπτεται τον Μάτση και του προσφέρει το μυθικό για την εποχή ποσό των 500 χιλιάδων λιρών, καθώς και, με εγγυημένη την ασφάλειά του, μεταφορά στο εξωτερικό, εάν υποδείξει που βρίσκεται ο αρχηγός της ΕΟΚΑ.

Χωρίς, δεύτερη σκέψη, η κατ'εξοχήν πνευματική μορφή του Αγώνα, κτυπώντας την γεροδεμένη γροθιά του στο τραπέζι, βροντοφωνάζει:

" - Ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής ! "

Η ελευθερία είναι δυνατή και επιβεβλημένη, για λαούς που έχουν το προνόμιο να έχουν ιστορικούς φωτοδότες, όπως ο Κυριάκος Μάτσης.

Σήμερα, που ο Αγώνας συνεχίζεται το ίδιο αδυσώπητος, παρά την μεταλλαγμένη του μορφή, πιστοί στα νάματα της δικής του θυσίας, δεν έχουμε άλλη επιλογή, εάν θέλουμε να επιβιώσουμε ως Ελληνισμός στην Κύπρο, από του να φανούμε αντάξιοι του δικού του φωτεινού παραδείγματος. Η δική μας γενιά, οφείλει να συνεχίσει επάξια τη σκυταλοδρομία του Αγώνα, να αγωνιστεί με την ίδια αυταπάρνηση που αγωνίστηκε ο Κυριάκος, για να μπορέσει να ξεπλύνει την ντροπή της τουρκοπατημένης γης μας και να υψώσει ξανά τη σημαία στο κατεχόμενο κρησφύγετο του Μάτση.

" Του αντρειωμένου ο θάνατος
θάνατος δε λογάται "

και ο Κυριάκος Μάτσης ζει και κινείται ανάμεσά μας,
μας εμπυχώνει και μας εξυψώνει στο τιτάνιο καθήκον μας
να ανασηκώσουμε την πλάτη του Πενταδάκτυλου
και να αποσείσουμε το μίσημα της Ανατολίας από την κατεχόμενη γη μας
για να ανάψουμε περήφανα πια και ευλαβικά το καντήλι της ευγνωμοσύνης
στον απελευθερωμένο βωμό της θυσίας του Μάτση.

Σας ευχαριστώ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΡΧΙΒΕΙΟ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΑΤΣΗ